

Twistelovsbrev nr 1.

Ikraftsetting av og overgangsregler til tvisteloven

Twisteloven skal tre i kraft 1. januar 2008, jf. forskrift av 26. januar 2007 nr. 88 om ikraftsetting av lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister (tvisteloven) og om overgangsregler til tvisteloven § 1.

I høringsbrev av 24. januar 2006 stilte Justisdepartementet spørsmål ved om det er behov for overgangsregler til tvisteloven. Departementet viste til at ved å la tvisteloven straks gjelde også for verserende saker, ville man i større grad markere det kulturskifte som loven legger opp til. Departementet har likevel valgt å gi overgangsregler. Dette begrunnes slik i kongelig resolusjon av 26. januar 2007 punkt 3:

”På den annen side må det tas i betraktning at hele prosessen blir tyngdeforskjøvet i ny tvistelov, slik at mye av tvistebehandlingen skal skje tidligere under saksbehandlingen enn i dag. Dette kan ende opp med en hovedforhandling som er vesentlig annerledes enn i dag. Hovedforhandlingen i saker som er kommet til domstolsbehandling før ikraftsettingen, vil måtte tillempes den saksbehandling som er gjort etter tvistemålsloven. Tilsvarende vil gjelde for praktiseringen av flere av de nye reglene i tvisteloven. Det vil være uheldig om det i startfasen for loven skal skje slik tillemping av flere av de reglene som er de fremste bærere av det nye i tvisteloven. Det vil også kunne svekke markeringen av et kulturskifte.”

Forskriften om ikrafttredelse § 2 lyder:

” § 2. Tvisteloven gjelder for saker som:

- a) er brakt inn for forliksrådet etter 31. desember 2007,
- b) er brakt inn for tingretten etter 31. desember 2007,
- c) er brakt inn for annen førsteinstansdomstol eller namsmyndighet etter 31. desember 2007,
- d) er anket eller begjært overprøvd etter 31. desember 2007,
- e) blir begjært gjenåpnet etter 31. desember 2007.

Twisteloven gjelder for tvister som er reist under tvangsfullbyrdelse eller bobehandling etter 31. desember 2007.

Opphever retten en avgjørelse etter 31. desember 2007, skal en fortsatt behandling skje etter tvisteloven når ikke retten selv opptar saken til hovedforhandling etter tvistemålsloven § 388”.

Overgangsreglene bygger på et prinsipp om at en sak ikke skal bli behandlet etter både gammel og ny lov i samme instans. Trer tvisteloven i kraft under behandlingen av en sak, vil den nye loven først kunne gjelde under eventuell behandling for neste instans.

I forskriften § 2 første ledd er det uttrykket ”brakt inn” som beskriver skjæringstidspunktet. Med det menes når forliksklage, stevning, begjæring, krav mv. er sendt den rett saken bringes inn for.

Tvisteloven kapitlene 5 og 6 oppstiller plikter før saken bringes inn for tingretten. Etter forskriften § 2 første ledd bokstav b, vil tvisteloven likevel gjelde fullt ut selv om stevning sendes umiddelbart etter at loven trer i kraft. I den kongelige resolusjonen har departementet begrunnet dette med at partene i stor utstrekning vil kunne innrette seg etter de nye pliktene allerede før ikraftsettingen.

Tvisteloven vil gjelde ved behandlingen i ankeinstansen dersom anken er sendt den domstolen som har truffet avgjørelsen etter 31. desember 2007. Dette gjelder selv om den påankede avgjørelsen har vært behandlet etter tvistemålsloven. Forskriften innebærer at den rett som har behandlet en sak etter tvistemålsloven, og som mottar anke eller begjæring om overprøving etter ikraftsettingen, skal følge tvisteloven i behandlingen av anken eller begjæringen.

Dersom en sak om tvangsfullbyrdelse eller skifte- eller konkursbehandling er påbegynt før tvisteloven trer i kraft, men det etter at tvisteloven har trådt i kraft oppstår en tvist som må avgjøres under saken, vil tvisteloven gjelde for behandlingen av denne tvisten. Dette følger av § 2 annet ledd i forskriften. For tvister som overføres til behandling i søksmåls former, gjelder overgangsreglene i § 2 første ledd.

Det følger av forskriften § 2 tredje ledd at dersom en avgjørelse blir opphevet etter 31. desember 2007, skal fortsatt behandling i den underliggende instansen skje etter tvisteloven. Dersom behandlingen av en sak som ble brakt inn før 31. desember 2007 settes i gang igjen etter stansing eller utsettelse etter 31. desember 2007, vil det derimot fortsatt være tvistemålsloven som skal gjelde for behandlingen.

Tvisteloven § 37-3, som omhandler alle de lovreglene som endres, vil på samme måte som tvisteloven for øvrig tre i kraft 1. januar 2008. Overgangsreglene til tvisteloven gjelder også for de lovreglene som endres med tvisteloven.

Forskrift om ikraftsetting av og overgangsregler til tvisteloven med merknader, finner du her: <http://www.lovdata.no/cgi-wift/wiztdrens?usr/www/lovdata/for/sf/dl/xd-20070126-0088.html>

Vurderingstemaer:

Mange domstoler praktiserer allerede deler av tvisteloven blant annet ved å be om sluttinnlegg og forslag til tidsplan. I hvilken utstrekning bør domstolen når tvisteloven trer i kraft praktisere de nye regler også for saker som er innkommet før ikrafttredelsen f.eks når det gjelder

- planleggingsmøte § 9-4
- sluttinnlegg og framdriftsplan § 9-10 og
- hovedforhandlingen § 9-15.

Utarbeidet av
DA, Juridisk enhet
v/Christofer Eriksen og Kristin Storvik